

Univerzita Karlova Praha, Pedagogická fakulta, Katedra výtvarné výchovy

Posudek vedoucího závěrečné práce

Vedoucí závěrečné práce: PhDr. Leonora Kitzbergerová, Ph.D.

Oponent závěrečné práce: doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.

Autor závěrečné práce: Bc. Monika Hubková

Studijní program: Učitelství pro střední školy

Studijní obor: Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní, střední školy a základní umělecké školy – výtvarná výchova

Akademický rok: 2019/2020

Název práce: Současné umění v současné škole

Obsah a cíl práce

Práce Moniky Hubkové se zaměřuje na téma současného umění v současné škole. Současné vizuální umění jako zdroj inspirací a jako oblast živého umění s proměnlivými funkcemi ve společnosti a její kultuře se objevuje od 90. let na katedře výtvarné výchovy jako leitmotiv didaktického myšlení a kurikulárních dokumentů jak v oblasti RVP, tak v oblasti tvorby studijních programů pro studenty učitelství VV. Proměnlivost statusu umělecké tvorby a flexibilita jejich funkcí zaručuje stále novou nutnost zkoumat jeho modalitu a vazby ke škole, pozici ve vyučování a pro základní oborovou znalost studentů je autentický zájem o dění v současném světě výtvarného umění zcela zásadní. Nehledě na to, že současné formy splývající s obsahy a životními zájmy umělce, který je nabízí jako pohled, problém, sdělení zkušenosti, otázka a kritické myšlení, autenticitu a singularitu, vykročily z exkluzivity galerií a zaujímají komunikační pozice ve veřejném prostoru a mají navíc, často nepozorovaně, silný edukační potenciál. O tom svědčí i tato práce, která prokazuje jak výtečnou znalost současných osobností domácí i zahraniční umělecké scény, tak schopnost vydestilovat z ní silné osobnosti a jejich dílo, provést analýzu obsahů (metodou konceptové analýzy, podrobně str. 60, 72, 76, a zajímavý 3D diagram hlavních konceptů) a využít je k výstavbě nového díla, tentokrát v prostředí vyučování v standardních podmínkách škol (ZŠ a gymnázia). Toto ověření pedagogické nosnosti je ostatně také cílem práce, a přestože, zcela logicky, závěr zůstává otevřeným prostorem, cíle je v 5 kazuistikách (str. 31 – 42) podle mého názoru dosaženo.

Práce je členěna na teoretickou a výzkumnou část, která je vedena standardním způsobem v terénu školy (design participačního výzkumu s uplatněním metod sběru dat a následných analýz reflexy účastníků, kombinovaný s výtečnou analýzou uměleckých počinů vybraných umělců a umělkyně, tvořících inspirační centrum práce – např. Epos 257, Pfeiffer, Šedá, Grosse, Rage, Banksy. V centru stojí tedy zkoumání oblasti vizuální komunikace uměleckých výpovědí s kognitivním potenciálem a s přesahem do praktické části – tvořené jak výzkumem, tak výstavbou vlastních didaktických celků a jejich vazbou na díkci RVP a vysoce zajímavou kritickou reflexí, v níž se odbornost snoubí s emocí vlastního prožívání prostředí a situace školy, galerie i veřejného prostoru a vlastního přístupu k vyučování a povaze výtvarné výchovy v současné škole.

Teoretická část se vyznačuje pečlivým studiem soudobých náhledů na výtvarné umění, a to z pozice jak teorie umění a vizuální kultury, tak z aktuálního pohledu oslovených tvůrců, teoretiků umění i výtvarných pedagogů. Je tak dosaženo proklamované plurality náhledu na problém a jeho aktuální podoby (z teorie umění zde najdeme pečlivým výběrem redukováný seznam domácích i mezinárodních autorů (např. Mirzoeff, Kesner ml., Vančát, Bielešová, Slavík, Neumannová, z pedagogické a výzkumné oblasti pak např. Fulková, Kitzbergerová, Žák, Slavík). **Na tomto místě bych uvítala zařazení více zahraniční literatury: krátkých aktuálních studií z oborových časopisů IJETA, IJADE a jiných**). Nechybějí reflexe samotných umělců, kteří doplňují konvolut odborných náhledů.

Univerzita Karlova Praha, Pedagogická fakulta, Katedra výtvarné výchovy

Didaktická část, kterou chápu jako neoddělitelnou součást výzkumu, se opírá především o empirické zkušenosti z praktického ověřování kognitivně a edukačně nosných konceptů příslušných inspiračnímu pozadí děl vybraných umělců a umělkyně které autorka dobře nastudovala, poznala a přetvořila do výukových jednotek v otevřeném systému, který bude možno nadále rozšiřovat a aktualizovat (5 kazuistik a jejich reflexe). Zde vidím i potenciál k dalšímu výzkumu autorky.

Formální a jazykové zpracování práce je na standardní úrovni, s drobnými nedostatky v interpunkci; jinak práce je přehledně členěná a dobře se čte. Obrázky jsou vloženy do textu a opatřeny popisky a uvedenými zdroji, což přispívá ke komfortu čtenáře (i oponenta). Skladba obrazových klastrů je logická a jejich vazba na verbální texty je rovněž v souladu s významy, které chce autorka sdělit či vyargumentovat.

Správnost citace a odkazů na literaturu

Autorka dodržuje normy akademického psaní; práce obsahuje rovněž přílohy – rozhovory s oslovenými autory v plném znění, přílohy k výzkumné části, např. Informovaný souhlas, vzor dotazníku, transkripty rozhovorů a záznamy jejich kódování, pozorovací záznamy a pozorovací výstupy, pojmové mapy a přílohy inspiračních zdrojů od jednotlivých umělců.

Otázka oponentky: Mohla byste vztáhnout poznatky z Vaší práce ke konceptu vizuální gramotnosti? Citujete řadu autorů, kteří se touto oblastí nepřímo zabývají. Vyjádřete vlastní názor.

Závěr

Práci považuji za původní autorský přínos k problematice současného umění a jeho potencialit v současné škole a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze, 2. 9. 2020

doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.